

ПРЕС КЛИПИНГ

4. мај 2020.

НАСЛОВИ

Privreda uskoro u punom kapacitetu: Do polovine maja masovno VRAĆANJE ZAPOSLENIH NA POSAO (str.3)

Premijerka Brnabić o zaposlenosti: U Srbiji oko 6.000 ljudi izgubilo posao, u martu smo imali rast od 2,3 odsto(str.3)

Рад од куће законит, али помало магловит(str.4)

У Србији око 6.000 људи изгубило посао(str.5)

До половине маја масовно враћање запослених на посао(str.6)

Lekarima povišice samo pred kamerama(str.6)

Najveći teret podneće oni kojima je i dosad bilo najteže(str.8)

Čadež: 400 kompanija ponovo radi, oko 40.000 radnika vraćeno na posao(str.11)

Praznik rada u Srbiji: Otpuštanja, smanjene plate i strepnja šta će biti sutra(str.12)

Ristić: Radnici prepušteni samovolji poslodavaca(str.14)

Radnici za državu – “nužno zlo”, zakida im se na sve strane(str.14)

Privreda uskoro u punom kapacitetu: Do polovine maja masovno VRAĆANJE ZAPOSLENIH NA POSAO

Tanjug

Privreda je dobro podnela prvi talas, a prerađivačka industrije je prema podacima Republičkog zavoda za statistiku i u martu imala pozitivan rast

SRPSKA PRIVREDA će raditi u punom kapacitetu do polovine maja, kaže Bojan Stanić iz Privredne komore Srbije.

Stanić je rekao da se od 130.000 zaposlenih, koliko ih je u jeku krize bilo na prinudnim odmorima, već 42.000 vratilo na posao, a u narednom periodu će ih biti još više, budući da će proraditi i prevoz.

-Preduzetnici zapošljavaju oko 350.000 radnika, između 50 i 60 procenata tih firmi je otvoreno, a do sredine maja očekujemo da budu u punom kapacitetu - rekao je on.

Iako većina delatnosti ima veće ili manje gubitke zbog korona krize, on je ocenio da se privreda Srbije relativno dobro snašla.

Privreda je dobro podnela prvi talas, a prerađivačka industrije je prema podacima Republičkog zavoda za statistiku i u martu imala pozitivan rast, iako je tada već pola meseca bila pod uticajem mera.

Stanić je istakao da je prekinuto oko 1.000 ugovora o radu u Srbiji i da negativan uticaj na tržište rada za sada nije značajan.

Premijerka Brnabić o zaposlenosti: U Srbiji oko 6.000 ljudi izgubilo posao, u martu smo imali rast od 2,3 odsto

Tanjug

Predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić kaže da je 6.047 ljudi u Srbiji izgubilo posao, a da su Evropi te brojke u stotinama hiljada, a u SAD u milionima

Predsednica Vlade Srbije Ana Brnabić kaže da je 6.047 ljudi u Srbiji izgubilo posao, a da su Evropi te brojke u stotinama hiljada, a u SAD u milionima.

Ona je na Tv Prva rekla da je IT i prerađivačka industrija imali rast zaposlenosti čak i u toku krize.

Naglasila je da je Srbija krizu dočekala spremna i da MMF našoj zemlji predviđa najmanji pad.

"Mi smo u martu imali rast od 2,3 odsto i naša zemlja je i tada rasla u odnosu na prošlu godinu", kaže Brnabić.

Brnabić kaže da je Srbija uspela da obezbedi pravovremen i ozbiljan paket mera finansijske podrške privredi i da je među zemljama koje su za to opredelile najviše sredstava, a to su, kako je navela, SAD, Kina, Australija, Velika Britanija, Francuska i Nemačka.

Рад од куће законит, али помало магловит

У Србији је већ регулисан овакав рад као врста уговора о раду и као повремено обављање послова од куће, уз сагласност обе стране

Аутор: Марија Бракочевић

Право на стални рад од куће или само једном до двапут недељно могло би да буде и законски заштићено од ове јесени у Немачкој. Ту намеру недавно је обзнанио Хубертус Хајл, тамошњи министар за рад, јер се процењује да је проценат запослених у тој земљи ЕУ који раде од куће фактички удвостручен (сада их је око осам милиона) током кризе изазване пандемијом ковида 19. У Србији је, како истичу представници синдикалних организација, више од 100.000 људи добило могућност да посао обавља од куће, што је омогућено и уредбом о организовању рада послодавца за време ванредног стања. Ипак, та уредба је само делић постојећих законских одредби, јер како истичу у Министарству за рад и запошљавање, Закон о раду већ утврђује могућност рада од куће чланом 42, кроз закључивање уговора за обављање послова ван просторија послодавца (рад на даљину и од куће), али и чланом 50, којим је прописано да, када запослени по правилу обавља послове у просторијама послодавца, онда се они могу споразумети да радник један период радног времена у оквиру уговореног радног времена послове обавља од куће.

– Због специфичности обављања послова ван просторија послодавца, прецизирана је садржина уговора о раду за обављање послова ван просторија послодавца – подсећају у министарству, додајући да поред обавезних елемената прописаних Законом о раду, уговор о раду за обављање послова ван просторија послодавца садржи и: трајање радног времена према нормативима рада, начин надзора над радом и квалитетом обављања послова запосленог, средства за рад за обављање послова које је послодавац дужан да набави, инсталира и одржава, коришћење и употребу средстава за рад запосленог и накнаду трошкова за њихову употребу, накнаду других трошкова рада и начин њиховог утврђивања...

Иако је у Србији рад од куће предвиђен као облик радног односа, проф. Марио Рељановић, научни сарадник на Институту за упоредно право, сматра да наш закон недовољно дефинише ту област рада, тако да би

држава морала детаљније да се позабави нормирањем појединих питања која су засад предвиђена за уређење уговора о раду.

– Код нас нису довољно прецизно законом регулисане тачке које се односе на надзор послодавца и ефикасност радника који ради од куће. Спорно је и питање обезбеђивања средстава за рад, јер је у свету уобичајено да послодавац даје компензацију запосленом зато што употребљава свој рачунар и интернет везу, а ако то није у могућности, онда треба да му то сам обезбеди. Ту су и недоумице око осигурања радника од повреде на раду, па би требало боље прецизирати шта је повреда на раду ако се рад обавља од куће – набраја Рељановић и подсећа да су се запослени често жалили на прекомерни и недозвољени надзор послодавца док они

раде од куће, и то у смислу посматрања њиховог рада док су за рачунаром, што је, према његовом мишљењу, недопустиво.

Рад од куће је предвиђен и најновијом директивом ЕУ о транспарентним условима рада, која ће важити тек од следеће године, а којој би и Србија морала да се прилагоди. Та директива усаглашава различите облике флексибилног рада и већина њих се односи баш на атипичне облике ангажовања, а то су послови који се не обављају у просторијама послодавца.

У Унији послодаваца Србије сматрају да рад од куће има више предности него мана, а Небојша Атанацковић, почасни председник уније, истиче да ће то што ће Немачка увести такав закон бити сасвим довољно да се на исти начин и са истим правилима он може применити и код нас.

У Асоцијацији слободних и независних синдиката подсећају да постојећи Закон о раду ипак има мноштво мањкавости, па и у погледу дефинисања рада од куће. Ранка Савић, председница асоцијације, истиче да због тога актуелни закон мора правно прецизније да регулише такву врсту рада, јер то постаје пракса у кризним стањима.

– Тај посао биће огроман, али може брзо да се спроведе у дело уколико има воље за тим. Нема разлога да се израда закона о раду одлаже за наредну годину, већ то може да се уради чак и током овог лета, поготово зато што се најављује нови талас епидемије на јесен – истиче Савићева.

Предности воде у већу продуктивност

Истраживање Универзитета Станфорд показало је да су запослени који раде од куће чак 13 одсто продуктивнији од оних који раде у канцеларији. Предности таквог рада су различите – и за послодавца и за запосленог. Први у томе види шансу да уштеде јер раднику не плаћају или организују превоз до посла, и назад, исхрану у току рада... Рад од куће смањује и трошкове закупа пословног простора, као и друге трошкове попут опреме, струје, канцеларијског материјала... Из угла запосленог, многим је атрактивније да раде од куће, јер тиме смањују број часова проведених у превозу и спремању за одлазак на посао, а такав ангажман им омогућава и релативно флексибилно радно време и другачији темпо дневних радних обавеза, што је важно за оне који имају и додатне породичне обавезе.

У Србији око 6.000 људи изгубило посао

Председница Владе Србије Ана Брнабић каже да је 6.047 људи у Србији изгубило посао, а да су Европи те бројке у стотинама хиљада, а у САД у милионима.

Она је на Тв Прва рекла да су ИТ и прерађивачка индустрија имали раст запослености чак и у току кризе.

Нагласила је да је Србија кризу дочекала спремна и да ММФ нашој земљи предвиђа најмањи пад, преноси Танјуг.

„Ми смо у марту имали раст од 2,3 одсто и наша земља је и тада расла у односу на прошлу годину”, каже Брнабић.

Брнабић каже да је Србија успела да обезбеди правовремен и озбиљан пакет мера финансијске подршке привреди и да је међу земљама које су за то определиле највише средстава, а то су, како је навела, САД, Кина, Аустралија, Велика Британија, Француска и Немачка.

До половине маја масовно враћање запослених на посао

Српска привреда ће радити у пуном капацитету до половине маја, изјавио је данас Бојан Станић из Привредне коморе Србије.

Станић је рекао да се од 130.000 запослених, колико их је у јеку кризе било на принудним одморима, већ 42.000 вратило на посао, а у наредном периоду ће их бити још више, будући да ће прорадити и превоз.

„Предузетници запошљавају око 350.000 радника, између 50 и 60 процената тих фирми је отворено, а до средине маја очекујемо да буду у пуном капацитету”, рекао је он, преноси Танјуг.

Иако већина делатности има веће или мање губитке због корона кризе, он је оценио да се привреда Србије релативно добро снашла.

Привреда је добро поднела први талас, а прерађивачка индустрија је према подацима Републичког завода за статистику и у марту имала позитиван раст, иако је тада већ пола месеца била под утицајем мера.

Станић је истакао да је прекинуто око 1.000 уговора о раду у Србији и да негативан утицај на тржиште рада за сада није значајан.

Zdravstveni radnici još ne znaju kolika će im zarada biti isplaćena za april

Lekarima povišice samo pred kamerama

Zdravstveni radnici još uvek ne znaju kolika će im biti zarada za april posle više raznih obećanja iz vrha države o jednokratnim i trajnim povišicama.

Piše: M. N. Stevanović

Prema saznanjima našeg lista, to ne znaju ni u računovodstvenim službama ustanova jer do juče pre podne još nije počeo obračun zarade koja bi trebalo da se isplati najkasnije do 5. maja. Odgovor o kolikom se povećanju radi, nismo dobili ni od Ministarstva zdravlja.

Svi čekaju instrukcije, kažu sagovornici Danasa. Upravo zbog toga u sindikatu koji okuplja medicinske sestre i tehničare skeptični su prema najavama plate koja će za njihovu struku dostići između 58.000 i 60.000, kako je to izjavio predsednik Aleksandar Vučić, jer se sadašnja osnovna zarada od oko 45.000 dinara, uvećana za obećanih deset odsto, ne uklapa u taj iznos.

Čak ni ako se na taj iznos obračuna povećanje, u sindikatima kažu da nije sigurno koliko će to biti u konačnom iznosu, jer su i ranije najavljivani procenti povećanja, pa se potom u koverti ne nađe ono što je rečeno.

Više optimizma nema ni u Sindikatu lekara i farmaceuta, jer naglašavaju da je za sada, dok traje vanredno stanje, samo reč o stimulaciji koja će verovatno biti isplaćena svim zdravstvenim radnicima osim onima koji su na bolovanju i u samoizolaciji.

Obećanje da će po okončanju epidemije biti doneta uredba Vlade kojom će se promeniti osnovica i to povećanje ostati trajno, dočekano je uzdržano, jer iako je Vučić najavio da će osnovna plata lekara za april biti 105.000, nije jasno kako se došlo do tog iznosa s obzirom na to da je sadašnja zarada specijaliste, bez dodataka, oko 85.000 dinara.

– Ovo povećanje je više da bi se lekari obodri i mogli da rade sve što se sada od njih traži. Naš zahtev je, a to je bio i predlog Fiskalnog saveta, da se obračunavamo prema platnim razredima, što znači 1:4 i 1:8, odnosno ako je minimalna plata 30.000 to znači da bi lekar opšte prakse trebalo da ima osnovnu platu od 120.000 dok specijalista ne bi smeo da bude ispod 180.000. To nisu naše želje, nego su to odnosi minimalne i lekarske plate u normalnom svetu. Međutim, kod nas se veštački, odlukom Socijalno-ekonomskog saveta, smanji osnovica prema tome koliko para ima – kaže za Danas predsednik tog sindikata Rade Panić.

On naglašava da nisu samo zarade problem srpskog zdravstva i ocenjuje da je „apsolutna laž“ izjava ministra Zlatibora Lončara da je u radni odnos tokom pandemije primljeno 2.500 lekara.

– Nešto su probali, za početak sve koji su bili na određeno preveli su u stalno, ali je te ugovore poništio Republički fond zdravstvene zaštite i tražio da ipak bude na šest meseci. Lončar je izašao sa tom izjavom kada smo pritisli da se zaposle svi lekari i medicinske sestre koji su na birou, jer toliko njih nedostaje i bez epidemije, prema broju stanovnika i pravilnicima. Međutim, na birou je pre epidemije bilo evidentirano 2.600 nezaposlenih lekara, poslednja cifra je da ih sada ima oko 2.300 što znači da je zaposleno tek oko 300 njih. Ali, po podacima sa terena, ni taj broj nije tačan. Iako direktori zdravstvenih ustanova mogu po hitnom postupku, kada je potrebna popuna da prime ljude i o tome samo obaveste Ministarstvo, ni to se nije desilo. U nekim sredinama su i volonteri ostali bez posla, a neki lekari koji su se sa biroa prijavili za volontiranje nisu ni došli do toga – objašnjava Panić i dodaje da će, kada sve prođe, dvostruko više lekara, sada ljutih i razočaranih, potražiti zaposlenje u inostranstvu.

Prevarili lekare

Kada je proglašena pandemija a potom i vanredno stanje, neki od lekara koji su bili na birou za nezaposlene, podstaknuti pozivom iz vrha države, zaustavili su procedure za odlazak u inostranstvo, ali ih ovde niko nije prihvatio. „Nasankali“ su se i oni koji su već radili vani, jer uprkos pozivu ni za njih nije bilo mesta u srpskim bolnicama. „Mislio sam da se niko neće odazvati, ali prevario sam se. Razgovarao sam sa troje kolega koji su se vratili u zemlju, ali kažu da im niko nije izašao u susret. Jedan od njih sada moleriše u Hrvatskoj a svi su apsolutno rešeni da se ovde više ne vrate“, kaže rade Panić.

Smanjenje zarada i gubitak radnih mesta glavna opasnost u vreme epidemije korona virusom i nakon nje

Najveći teret podneće oni kojima je i dosad bilo najteže

Kraj krize koju je izazvala epidemija virusa korona ne nazire se, samim tim i njene posledice, ali ono što je u Srbiji mesec i po dana po uvođenju vanrednog stanja evidentno, jeste da će one biti ogromne, naročito u pojedinim sektorima poput usluga, turizma ili ugostiteljstva.

Piše: Ljiljana Bukvić

Veliki broj malih radnji verovatno se nikada neće oporaviti, a desetine hiljada radnih mesta već sada je izgubljeno.

Oni koji radna mesta nisu izgubili suočeni su, ili će tek biti, sa manjim platama, negde primorani da koriste godišnje odmore ili plaćena i neplaćena odsustva, a nezaposlenost u Srbiji će i narednih meseci da raste. Prema procenama MMF-a, ona bi naredne godine mogla da bude više od 13 odsto, što je skok u odnosu na period od pre krize, kada se baratalo sa nekih 10 odsto.

Trećina zaposlenih u našoj zemlji, pokazalo je nedavno istraživanje Infostuda, morala je u vanrednom stanju da uzme godišnji odmor, bolovanje, plaćeno ili neplaćeno odsustvo, a 12 odsto radnika ostalo je bez posla zbog epidemije korona virusa. Gotovo polovina od onih koji su posao izgubili kao razlog tome navela je to što se firma privremeno zatvorila, dok je više od trećine njih reklo da je to zbog smanjenog obima posla. Više od trećine radnika u Srbiji je trenutno zabrinuto da bi mogli da izgube posao.

Zato će ovaj Praznik rada, smatra predsednik UGS „Nezavisnost“ Zoran Stojiljković, biti kao nijedan drugi.

– Obično se pisalo i pričalo o urancima i roštiljijadi ili protestnoj šetnji, a očito da ove godine nema ni jednog ni drugog, kaže Stojiljković za Danas.

Mere države, pre svih ona da se malim i srednjim preduzećima uplati po tri minimalca je, ističe on, sa dobrim okvirom, ali nedovoljno preciznim selektivnim i kontrolisanim ciljem.

– Mere daju efekte, jer se val otpuštanja ljudi zaustavio, broj je zvanično 10.000 do 15.000 ljudi koji su ostali bez posla, u stvarnosti je nekoliko puta više, plus samozaposleni i oni koji rade u sivoj ekonomiji. Zato bi ta mera trebalo da traje duže, još tri meseca, pa i dugoročnije, do kraja godine, ističe Stojiljković.

On napominje da ta mera mora da bude selektivna, odnosno da mora da se pomogne onim sektorima koji su najviše ugroženi.

– Neselektivna je mera ako svima date, a to podrazumeva i one kojima prihod ne pada ili pada manje od 10 odsto. Mora pomoć da se usmeri na one sektore i grane koji će biti natprosečno pogođene, a očito je da će to biti pored usluga i hotelijerstvo, turizam i sve što je vezano za povremenu potrošnju, napominje naš sagovornik.

Za sindikate je, kako kaže, bitno da se očuvaju radna mesta, ali ga plaši to što se širi pravilo da treba biti srećan što imaš kakav-takav posao i prihode. Sada mu prošlogodišnji prvomajski zahtevi sindikata, ističe on, poput dostojanstvenog rada i zarada od kojih može da se živi, deluju romantično. Ono što nas čeka, napominje, jeste manje investicija, manje doznaka, povratak 200.000 ljudi koji su izgubili posao na Zapadu.

Ni potpredsednik Saveza samostalnih sindikata Srbije Duško Vuković ne može da proceni do kojih će sve posledica po zaposlene dovesti epidemija korona virusa, ali iz iskustva tranzicionog perioda i nekih drugih kriznih situacija, najveći teret podneće oni koji su do pojave epidemije bili u statusu rada na privremenim i povremenim poslovima.

– To su oni kojima ističu ugovori na određeno vreme, rada preko agencija za zapošljavanje, ali opasnost je velika i po zaposlene koji rade u onim sektorima koji su doživeli najveće udarce i koji praktično nisu funkcionisali niti će u dogledno vreme dostići onaj obim poslovnog angažmana koji su imali do početka epidemije, ističe Vuković.

Hotelijerstvo, ugostiteljstvo, turizam, drumski saobraćaj i avio saobraćaj, napominje on, drže „primat“ u udarcima koje doživljavaju od najave epidemije.

– Pogođeni su i mnogi oni koji samostalno privređuju i mislim da se nepravедno izostavljaju sa spiska gubitnika zbog korona virusa, od poljoprivrednika koji ne mogu da plasiraju svoje proizvode, do estradno-umetničkih izvođača koji isključivo nastupaju u ugostiteljskim objektima i nemaju gde drugo da ostvare prihode, ističe naš sagovornik.

Vuković kaže i da niko ne zna koliko je ljudi do sada ostalo bez posla i da je nesaglediv broj onih koji će izgubiti radno mesto, posebno po protoku perioda od tri meseca, koliko će država pomagati malim i srednjim preduzećima i koja ukoliko ne bude nove državne pomoći neće imati ograničenja u otpuštanju radnika.

– Želim da verujem, mada mi iskustvo govori drugačije, da poslodavci neće čim kriza započne kao prvoj meri pribegavati raskidima ugovora o radu s radnicima, a potom da ih angažuju na crno, naglašava Vuković.

Na pitanje uolikoj meri su od pomoći bile ili će biti mere države, naročito uplata tri minimalca za svakog radnika, Vuković kaže da u trenutku dok odgovara na ovo niko još tu pomoć nije dobio, iako ne sumnja da će mnogi koji su se prijavili i dobiti pomoć u visini minimalne zarade za svakog svog radnika.

– Generalno ovu meru države doživljam, u uslovima opasnosti po život i zdravlje stanovništva, otežanih, ponekad i sprečenih uslova za slobodan protok ljudi, roba i usluga, kao povraćaj novca onima koji godinama pune državni budžet, zaposlenima i privredi, ističe Vuković i kaže da oni koji shodno ustavnim ovlašćenjima imaju ulogu da trenutno raspolažu i distribuiraju novac građana i privrede, ne bi uopšte, a posebno u ovim uslovima trebalo da prave „predstavu“ jer radnicima i privredi daju samo ono što su od njih već ranije dobili.

Prema podacima PKS, gotovo 80 odsto firmi tokom krize beleži pad prihoda. Počevši od turističkog sektora koji je štetu veću od milijardu evra, preko jednog od najboljih sektora IT, gde većina startupova ima pad prodaje i do 60 odsto, kriza je zakucala na svačija vrata. Er Srbija beleži gubitak od 35 miliona evra, a neke kompanije su svoje gubitke, poput Gorenja, saopštile u broju izgubljenih

radnih mesta. Upravo će to, smatra Dragoljub Rajić iz Mreže za poslovnu podršku, uz smanjenje zarada biti jedna od najvećih posledica ove krize.

– Pad tražnje tokom leta dovešće do smanjenja zarada u privatnim kompanijama, jer sve koje ne budu imale dovoljno tražnje neće otpuštati ljude, ali će smanjiti plate. Prihodi će biti znatno manji i svi troškovi će morati da se režu. To je prva posledica, ističe Rajić. Tamo gde pad tražnje, kako kaže, bude od 25 do 30 odsto, te firme biće u crvenoj zoni i najverovatnije će morati da otpuštaju radnike. Ako pad bude manji od 20 odsto, firme će gledati da racionalizacijom smanje troškove. Rajić napominje da će na desetine hiljada ljudi u uslužnom sektoru ostati bez posla i da se kriza neće završiti za nekoliko meseci.

– Svuda u svetu je pad tražnje, pad porudžbina i kada uračunate da ni turistička industrija, ni industrije zabave, sporta, automobila, velikih mašina ne rade logično je da će se sve manje kupovati, samim tim i manja je potreba za pratećim uslugama, naglašava Rajić.

Oporavak privrede zavisiće od epidemiološke situacije, a on podseća da su u Nemačkoj urađene studije koje predviđaju još četiri do šest novih talasa epidemije. Ono što je, kako kaže, problem kod nas što još ne znamo kako ćemo se suočiti sa dugoročnim efektima krize.

evropske zemlje već imaju plan da se, napominje on, okrenu lokalnom tržištu. Koliko ćemo radnih mesta sačuvati zavisi, kako kaže, i od toga koliko je naša ekonomija u stanju da bude samoodrživa, da što manje uvozi i što više proizvodi ovde.

– Nama opasnost pretila od smanjenja zarada i ostajanja bez posla. U krizi 2008, odnosno u tih nekoliko godina od 2009. do 2012. bez posla je ostalo nekih 180.000 ljudi, a 55.000 preduzeća je zatvoreno. Šta će se sada desiti? Nestaće veliki broj malih firmi koje imaju jednog do pet zaposlenih, naročito u uslužnom sektoru, napominje Rajić.

Posle prvog talasa krize ide drugi u kom nas čeka pad tražnje, a posle toga i treći u kom će, tvrdi Rajić, doći do preliivanja svega toga na zarade. Za Srbiju bi, smatra on, bilo najbolje rešenje da se porezi i doprinosi na zarade smanje na evropski prosek od 35 do 40 odsto, i da postoji reforma fiskalnih nameta i da bismo tek sa tim lakše prošli kroz krizu nego neke druge zemlje. Stabilizaciju očekuje tek u drugoj polovini naredne godine.

Nedovoljna pomoć za najugroženije

Duško Vuković kaže da su sa spiska direktne pomoći izostavljeni neki slojevi građana koji trenutno nisu u mogućnosti da ostvaruju prihode, zatim oni koji su ostali bez posla, jer su nadoknade preko službe za zapošljavanje male, što je značajan broj ljudi.

– I ova situacija je pokazala da, i kada su ugroženi slobodno mogu da kažem nacionalni interes, jer od zdravlja i zaštite života stanovništva nema značajnijeg državnog pitanja, politička elita želi da ima jedina ekskluzivitet u donošenju ekonomskih i socijalnih politika, iako bi te politike u redovnim a posebno u vanrednim uslovima trebalo da budu proizvod konsenzusa socijalnih partnera i sveta politike, ističe Duško Vuković. U ovom sindikatu, kako kaže, imaju znanja da daju argumentovane i konstruktivne predloge, ali je skeptičan da će te predloge uvažiti svet politike i krupnog kapitala.

Šanse za oporavak

– Ukoliko kriza ograničeno bude trajala, tu šanse za oporavak ima krajem ove i početkom naredne godine i onda od tog udarca koliko god bolan bio ima oporavka. Ukoliko, međutim, dođe do recesije, onda ćemo imati problem, ističe Stojiljković i kaže da ne zna kako ćemo na jesen prinuditi nekog ko ima turističku agenciju da ne pošalje ljude na neplaćeno odsustvo ili ih otpusti ako država ne bude spremna da interveniše, i to ne samo da odlaže već i da otpiše deo obaveza.

Prepolvljeni eksterni prihodi

– Imaćemo smanjen prihod od turizma, manje direktne strane investicije, one ove godine neće biti ni polovina, ni trećina kao prethodnih godina. Imaćemo prepolovljen broj doznaka iz inostranstva jer se jedan deo tih ljudi vratio, a oni koji rade tamo neće biti u mogućnosti da šalju onoliko koliko su slali ranije, napominje Dragoljub Rajić.

Čadež: 400 kompanija ponovo radi, oko 40.000 radnika vraćeno na posao

Predsednik Privredne komore Srbije (PKS) Marko Čadež izjavio je danas da je, nakon relaksiranja mera donetih zbog pandemije korona virusa, oko 400 kompanija ponovo počelo da radi, a na posao se vratilo oko 40.000 radnika.

Piše: Beta

On je, gostujući na TV N1, najavio nakon praznika početak rada još mnogih kompanija i istakao da se situacija u privredi polako stabilizuje.

„Posle praznika još jedan veliki broj kompanija najavio je početak rada, a to zavisi i od prilika u svetu, od međunarodnih dobavljačkih lanaca. A naše kompanije su u sistemu tih velikih dobavljača“, objasnio je Čadež.

Prema njegovim rečima, za pomoć države u isplati minimalne zarade zaposlenima vladalo je veliko interesovanje preduzeća, a kako je naveo „broj zaposlenih čije su se firme prijavile za pomoć obuhvata više od milion“.

„Kada tržište ne postoji, kada nemate ni proizvodnju ni potrošnju, jer se ljudi ne kreću, u tom vremenu država izlazi iz svojih okvira postavljanja u ekonomskom sistemu, i pomaže privredi da preživi. A to se odnosi na sve zaposlene“, kazao je Čadež.

On je rekao da je pomoć države u isplati minimalne zarade zaposlenima jedna od osnovnih mera u celom paketu koja je namenjena da sačuva kičmu ekonomije, mala i srednja preduzeća pre svega, ali i delom velika preduzeća.

Podsetio je da je Srbija deo globalne ekonomije, „čak više nego neke zemlje koje su članice Evropske unije“.

Naveo je i da je Srbija u oblasti hrane i prehrambenog sektora dobro poslovala i da je izvozila pojedine proizvode i u doba najgore krize, što je stavlja u dobru poziciju.

„Kada smo ustanovili koliko imamo zaliha i svega ostaloga, to je sve počelo normalno da ide, i mi smo od početka godine izvezli u vrednosti od 860 miliona evra. U istom periodu prošle godine je bilo više od milijardu evra“, kazao je predsednik PKS.

Dodao je da su prodavnice uspele da izdrže pritisak tokom krize i da nije bilo problema.

„Zanimljivo je da Vlada Srbije nije zabranjivala izvoz toalet papira, imali smo ga sve vreme, nijednom nije falilo, a izvezilo se 60 odsto proizvodnje“, napomenuo je Čadež.

Komentarišući procenu štete od pandemije, on kazao da je još rano da se priča o tome, jer su trenutne procene različite.

Istakao je i da je obnovljen izvoz prehrambenih namirnica na Kosovo i da su prodavnice u Prištini pune proizvoda iz centralne Srbije koji su bili najtraženiji i pre početka uvođenja taksi.

Govoreći o kol centru PKS, naveo je da su dobili oko 22.000 poziva do sada, kao i da dnevno pozove oko 500 do 600 privrednika.

„Najugroženiji sektori su hotelijerstvo, turizam, ugostiteljstvo i putnički saobraćaj. Juče je u Vladi Srbije usvojen predlog da onim ljudima koji su uplatili aranžmane za letovanje koje ne mogu da izvedu zbog vanredne situacije, ima pravo na vaučer kod te agencije koji može da iskoristi do 2021. godine“, podsetio je Čadež.

Praznik rada u Srbiji: Otpuštanja, smanjene plate i strepnja šta će biti sutra

AUTOR:
Maja Đurić

Izvor: N1

Međunarodni praznik rada zaposleni u Srbiji dočekuju u nikada neizvesnijoj situaciji. Mnoge kompanije otpuštaju radnike zbog krize koja je nastupila usled pandemije koronavirusa, a zbog zabrane okupljanja, izostaju i protesti sindikata koji su izuzetno nezadovoljni radničkim pravima. Iako ministar za rad, Zoran Đorđević, kaže da prava radnika nikada nisu bila na višem nivou, sindikalci poručuju da je socijalno stanje radnika loše i da će prava socijalna kriza tek nastupiti kada se vanredno stanje ukine.

Masovno otpuštanje radnika, ugrožena prava i bezbednost na radu, smanjivanje plata i pitanje: šta ih čeka sutra? U atmosferi straha i neizvesnosti, mnogi radnici u Srbiji "proslavljaju" praznik rada.

Statistika kojom sindikalci raspolažu trebalo bi da zabrine čitavo društvo - više od 30.000 radnika u Srbiji ostalo je bez posla od početka pandemije koronavirusa. Ovog 1. maja, samo na ulicama nema

protesta nezadovoljnih sindikata, ali to ne znači da na adresu vlasti nisu uputili listu kritika zbog lošeg položaja radnika.

01.05.2020.

"Imajući u vidu da su mere koje je država donela za tri meseca, uz uslov da poslodavci ne otpuštaju 10 odsto radnika, plašim se da ako kriza potraje, a ne potraju subvencije i pomoć države prema preduzećima - da će broj ljudi koji ostaju bez posla biti i veći", **rekao je Duško Vuković iz Saveza samostalnih sindikata Srbije.**

"U ovakvim situacijama, pandemija je odličan izgovor za prethodne promašaje, protiv pandemije se ne može ni protestovati niti glasati, odličan izgovor da se u Srbiji stvori jedna atmosfera - a podsetiću vas da najnovija istraživanja pokazuju da 40 odsto ljudi ima intenzivan strah od gubitka posla, a strah disciplinuje. Bojim se da će preovladati ta logika: "pusti sindikalna i radna prava", važno je da imaš kakav - takav posao. Mislim da je to dugoročno gledano najveći izazov i za zaposlene i za sindikate", smatra Zoran Stojiljković, sindikat "Nezavisnost".

Međutim, perspektiva ministra zaduženog za rad, Zorana Đorđevića, sasvim je drugačija. Radnička prava nikada nisu bila na višem nivou, kaže Đorđević i dodaje da je ponosan što je Vlada od 2014. godine do danas izgradila modernu i ekonomski jaku državu.

Izvor: N1

"Ponosan sam što mogu da kažem da smo zaštitili radnike i njihova prava, obezbedili povećanje plata i svakog dana osluškujemo njihove potrebe trudeći se da i u ovim teškim i izazovnim trenucima za našu zemlju pronađemo način da im izađemo u susret i njihov položaj podignemo na viši nivo", rekao je ministar za rad Zoran Đorđević.

Zbog epidemije, privreda u Srbiji je gotovo u potpunosti stala, ali se nakon relaksiranja mera, radnici polako vraćaju na svoja radna mesta, a pogoni u fabrikama pokreću. Brojke kojima raspolažu u Privrednoj komori Srbije pokazuju da je sa radom počelo oko 400 kompanija. Među njima je mnogo onih firmi koje čekaju pomoć države za isplatu minimalca - iz PKS-a kažu - više od milion zaposlenih biće obuhvaćeno tom merom.

"To je jedna od osnovnih mera u celom paketu, koja je pre svega namenjena da sačuva "kičmu" ekonomije, pre svega malih i srednjih, ali naravno i velikih preduzeća. Jutros sam dobio nove podatke - broj zaposlenih ukupno, čije su se firme prijavile, obuhvata više od milion zaposlenih. Milion zaposlenih, milion nekih porodica će ipak primati neki novac i to bez obzira na stranačku pripadnost, pošto vidim da je to opet postala tema", kaže predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež.

Ni politika ni stranačka pripadnost neće mnogo pomoći, ukoliko se obistine predviđanja ekonomskih stručnjaka, ali i strahovi radnika: da nakon što se vanredno stanje završi, osim ekonomske sledi i duboka socijalna kriza. Talenat za predviđanje budućnosti sindikalcima nije potreban: u tom slučaju - uvereni su - odgovor na krizu biće socijalni nemiri.

PRESEK

Ristić: Radnici prepušteni samovolji poslodavaca

Jugoslav Ristić, predsednik Gradskog veća Saveza samostalnih sindikata Kragujevca, upozorio je da su pandemijom korona virusa radna prava radnika u Srbiji dodatno ugrožena jer su dovedeni u opasnost njihova bezbednost i zdravlje.

Ristić je skrenuo pažnju da Uredba o vanrednom stanju „neprecizna i omogućava nesavesnim poslodavcima da organizuju proizvodnju baš kako njima odgovara“.

- Posle praznika uslediće povratak velikog broja ljudi u fabrike, a mi i dalje ne znamo koja je zaštitna oprema potrebna za radnika. Ako se svi radnici vrate u pojedine fabrike, nije moguće obezbediti propisanu distancu od dva metra, rekao je Ristić.

Treba precizirati i šta činiti u slučaju da radnik neće da nosi masku i da li poslodavac može da ga kazni. Ne mogu da izbegnu odgovornost ako uvedu hiljadu radnika u fabriku, a sutradan izbije epidemija. Neko u tom slučaju mora da odgovara.

- Mislim da je zdravlje ljudi bitnije od svakog profita koji može da se ostvari, rekao je Ristić u intervjuu za Radio Slobodna Evropa (RSE).

Predsednik Gradskog veća Saveza samostalnih sindikata Kragujevca kaže da je „vlast stalno na strani poslodavaca, trudeći se na sve načine da umanjí prava radnika i da izbegnu odgovornost poslodavaca“.

NOVA

Radnici za državu – “nužno zlo”, zakida im se na sve strane

Položaj radnika u Srbiji danas bi mogao da se okarakteriše kao "najnevažnija sporedna stvar na svetu", radnik je potpuno obespravljen, o njemu se ne govori i doživljava se kao "nužno zlo", kaže za portal Nova.rs Jugoslav Ristić, predsednik Saveza samostalnih sindikata Kragujevca.

U prvomajskom intervjuu za naš portal, Ristić navodi da u Srbiji imamo desničarsku vlast, koja programski ne prepoznaje radnike.

Srpski radnik danas je potpuno obespravljen sa tendencijom daljeg gubitka svih prava, smatra Ristić i dodaje da ga kao sindikalnog aktivistu onespokojava najavljena izmena Zakona o radu.

“Za sledeću godinu planirana je izmena Zakona o radu, a svesni smo da se sve izmene rade pod pritiskom krupnog kapitala. Ovde pre svega mislim na inostrani kapital, a prema dosadašnjim

iskustvima sa stranim investitorima, strahujem da te izmene neće biti u interesu ljudi koji žive u ovoj zemlji”, kaže Ristić navodeći da i tokom pandemije virusa može da se definiše odnos države prema radnicima.

Ne znamo koje su mere zaštite radnika od korone

“Mi sada imamo situaciju da će od ponedeljka sve fabrike početi da rade, bez jasno definisanih zaštitnih mera koje treba da postoje. Ni u jednom dokumentu koji je Vlada donela ne postoje tačno propisani uslovi rada u vremenu pandemije. Prvenstveno mislim na industrijskog radnika, ali takvog dokumenta nema ni za radnike u kancelariji.

Postoje opšti uslovi – dva metra, maska i rukavice, ali nigde nije predviđeno kako će to da se kontroliše. Kada u fabriku uđe dve- tri hiljade ljudi, to je nemoguće ostvariti. Takođe, Vlada nigde nije navela ni koja je maska predviđena za koje radno mesto, uglavnom su radnici dobijali platnene maske, a imamo stav Svetske zdravstvene organizacije (SZO) da maske od tekstila nisu adekvatna zaštita, pa se i na tom primeru vidi nebriga države prema radnicima”, objašnjava Ristić.

Sindikati nepoželjni u privatnim firmama

Kao deo radničke obespravljenosti, Jugoslav Ristić navodi i činjenice da se u privatnim kompanijama, kao i u fabrikama u inostranom vlasništvu zabranjuje sindikalno delovanje. Prema njegovim rečima, pokušaji da se pokrene sindikat, završavaju se otpuštanjem radnika koji se na to usude.

“Sindikati su civilizacijska potreba, to je grupna odbrana radničkih prava. Zabranjivati sindikalno delovanje predstavlja kršenje civilizacijskih normi. Danas imamo situaciju da se u firmama koje su došle u Srbiju zabranjuju sindikati. Ide se čak i dotle da postoje strane kompanije koje u svojim matičnim zemljama imaju sindikate, ali ne dozvoljavaju sindikalno udruživanje srpskih radnika”, kaže Ristić i dodaje da takvo postupanje inostranih poslodavaca proističe iz stava države.

Jugoslav Ristić / Foto: Privatna arhiva

Radničko udruživanje je retka pojava i u privatnim kompanijama u domaćem vlasništvu, kaže.

“Sindikati su preostali uglavnom u državnim preduzećima i onima koja su preživela privatizaciju, a imaju tradiciju sindikalnog organizovanja od ranije. Radnicima je Ustavom zagarantovano pravo da se sindikalno organizuju, ali se u Srbiji to prećutno toleriše, a otkazi sindikalnih lidera se podvode pod ‘tehnološki višak’. Očigledno je da nesavesni poslodavci sindikat vide kao prepreku i gledaju da ga u svakom smislu eliminišu”.

Radnička prava koja se najčešće krše

Neisplaćivanje zarada na vreme i neplaćanje prekovremenog rada su najčešći prekršaji poslodavaca prema radnicima u Srbiji, navodi Ristić uz objašnjenje da se radnicima “zakida” na sve moguće načine. On smatra da je za poboljšanje statusa radnika potrebna nova privredna strategija.

“Da bi se promenio položaj radnika u društvu, potrebno je da država razume da su radnici esencija svakog društva, da su oni najznačajniji deo koji stvara novu vrednost i društveni dohodak. Tek kada

budemo imali takvu državu, imaćemo i zadovoljne ljude. To je suština, mi nemamo državu koja je posvećena ljudima koji žive ovde, već državu koja je posvećena stranim investitorima i radi po stranim nalogima. Takva država ne može da bude dobra za svoje građane i zato kažem da je radnik 'najnevažnija sporedna stvar na svetu"', zaključio je Ristić.